

14 NOLU SÖZLEŞME

SINAI MÜESSELERDE HAFTA TATİLİ YAPILMASI HAKKINDA SÖZLEŞME

ILO Kabul Tarihi: 25 Ekim 1921

Kanun Tarih ve Sayısı: 11 Şubat 1946 / 4865

Resmi Gazete Yayımlı Tarihi ve Sayısı: 16 Şubat 1946 / 4634

Milletlerarası İş Bürosu idari Meclisi tarafından vaki davet üzerine Cenevre'de 25.10.1921 de 3 üncü toplantısını yapan Milletler Cemiyeti Milletlerarası İş Teşkilatı Genel konferansı,

Gündemin 7 nci maddesini teşkil eden, sanayide hafta tatili meselesi hakkında bazı tekliflerin kabulünü ve;

Bu tekliflerin bir Milletlerarası İş Sözleşmesi şeklini almasını kararlaştırdıktan sonra,

Versay Andlaşmasının 14 üncü kısmında ve diğer barış andlaşmalarının mütenazır kısımlarında mevcut hükümler gereğince, Milletlerarası İş Teşkilatı üyelerinde onanmak üzere, aşağıdaki Sözleşme Projesini kabul etmiştir:

MADDE 1

Bu Sözleşmenin uygulanması bakımından;

- Maden ve taş ocakları ile herhangi bir maddeyi topraktan çıkartmak;
- Maddelerin malı, tadili, temizlenmesi, tamiri, süslenmesi, ikmali, satış için hazırlanması ve yıkma işleri, gemi inşası, elektrik ve genel olarak her türlü muharrir kuvvet, istihsal, tahvil ve nakil işleri dahil, maddelerin şekillerinin kısmen ve ya tamamen değiştirilmesi;
- Her nevi bina, demiryolu, tramvay, liman, dok, dalga kıran, kanal, nehirlerde sefer tesisatı, yol, tünel, köprü, su bendi, ana ve adi lağım, kuyu, telefon, telgraf, elektrik tesisatı, havagazı, su tesisatı ve tevzi ve diğer yapı işleri ile bunlara ait tamir, bakım, tadil, yıkma, hazırlama ve temel işleri;
- Dok, rıhtım, iskele ve antrepolarda eşyanın boşaltılıp yüklenmesi, taşınması ve işlenmesi dahil el ile taşıma işleri hariç, insan ve eşyanın kara, demiryolu ile nehirlerde nakli işleri;

Yukarıdaki sayım, sinai müesseselerde çalışma müddetinin günde sekiz ve haftada kırk sekiz saat olarak tahdidini istihdaf eden Washington Sözleşmesinde, her Hükümet tarafından kabulü derpiş edilen istisnalar bu Sözleşmeye uygulanmaları kabil olduğu derecede nazara alınmak kayıt ve şartı altında yapılmıştır.

Yukarıdaki sayımdan başka, her üye, lüzum gördüğü takdirde, bir taraftan sanayi ve diğer taraftan tarım ve ticaret arasındaki hududu tayin edebilir.

MADDE 2

Resmi veya hususi herhangi bir sınıai müessesede veya onun müstemilatında çalışan bütün şahıslar, bundan sonraki maddelerde derpiş olunan istisnalar nazara almak şartıyla, her 7 günlük bir devre içinde fasılasız en az 24 saat zarfında istirahatden istifade edeceklerdir.

Bu istirahat, imkan dairesinde bir müessesenin bütün mensuplarına aynı zamanda verilecektir.

İstirahat mümkün mertebe, memleket veya bölge gelenek ve adetlerinde yer alan günlere rastlayacaktır.

MADDE 3

Her üye, münhasıran aynı bir aile efradının çalıştığı, sınıai müesseselere mensup şahısları 2 nci madde hükmünden istisna edebilir.

MADDE 4

Her üye, hal icaplarına uygun türlü iktisadi ve insani mülahazaları bilhassa göz önünde tutmak suretiyle işverenlerle işçilerin yetkili cemiyetleri mevcut olan yerlerde bu cemiyetlerle istişareden sonra, 2 nci madde hükümleri hakkında tam veya kısmi istisnalar (istirahatin kaldırılması veya azaltılması dahil) kabul edebilir.

Bu istişare, yürürlükte olan mevzuatın uygulanması suretiyle kabul edilmiş bulunan istisnalar halinde mecburi olmayacaktır.

MADDE 5

Her üye 4 nci madde gereğince tamamen kaldırılan veya azaltılan dinlenmeleri telafi edici istirahatlerin esasen mahalli anlaşmalar yahut örfü adetlerle derpiş edilmiş bulunması müstesna, diğer hallerde bu şekilde telafi edici dinlenme zamanları tespit eden hükümler koymayı mümkün mertebe sağlayacaktır.

MADDE 6

Her üye, bu Sözleşmenin 3 ve 4 üncü maddeleri gereğince kabul edilen istisnaların bir listesini yaparak bunu Milletlerarası İş Bürosuna gönderecektir. Her üye bundan sonra her iki senede bir defa bu listede yapacağı değişiklikleri bildirecektir.

Milletlerarası İş Bürosu bu husus için Milletlerarası Genel İş Konferansına bir rapor verecektir.

MADDE 7

Bu sözleşme hükümlerinin uygulanmasını kolaylaştırmak için, her pa-tron, müdür veya vekili aşağıdaki mükellefiyetlere tabi olacaktır.

- Haftalık dinlenme bütün şahıslara toplu bir halde veriliyorsa toplu istirahat gün ve saatlerini, müessese içinde veya başka münasip bir yerde göze çarpacak afişler asmak suretiyle veyahut Hükümetçe münasip görülecek diğer herhangi bir şekilde bildirmek,

- Haftalık dinlenme bütün şahıslara toplu bir halde veriliyorsa, memleket kanunlarının veyahut yetkili makamlarca yapılan Tüzüğün tarifi dahilinde hazırlanmış bir deftere hususi bir dinlenme rejimine tabi tutulan işçi veya hizmetlileri ve bu rejimi bildirmek.

MADDE 8

Bu Sözleşmenin, Versay Andlaşmasının 13 üncü kısmında ve diğer Barış Andlaşmalarının mütenazır tutumlarında derpiş edilen şartlar içinde kati şekilde onandığına ait belge Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine gönderilecek ve bu onanma Genel Sekreterlikçe tescil edilecektir.

MADDE 9

Milletlerarası İş Teşkilatının iki üyesinin onamaları Genel Sekreterlikçe tescil edildiği tarihten itibaren bu Sözleşme yürürlüğe girecektir.

Bu Sözleşme, ancak onamaları Sekreterlikçe tescil edilen üyeleri bağlayacaktır.

Daha sonra, bu Sözleşme, her üye hakkında onaması Sekreterlikçe tescil edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

MADDE 10

Milletlerarası İş Teşkilatı üyelerinden ikisinin onamaları Sekreterlikçe tescil edilmesi akabinde, Milletler Cemiyeti Genel Sekreteri keyfiyeti Milletlerarası İş Teşkilatının bütün üyeleri tarafından kendisine sonradan tebliğ edilecek onamaları da keza bütün üyelere bildirecektir.

MADDE 11

Bu Sözleşmeyi onayan her üye onun 1,2,3,4,5,6 ve 7 nci maddeleri hükümlerini en geç 1.1.1924'e kadar uygulamayı ve bu hükümlerin fiil alanına geçmesi için gerekli tedbirleri almayı taahhüt eder.

MADDE 12

Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu Versay Andlaşmasının 421 inci maddesi ve diğer Barış Andlaşmalarının mütenazır maddeleri hükümleri gereğince, bütün müstemleke, müstamare ve himayesi altındaki memleketlerde uygulamayı taahhüt eder.

MADDE 13

Bu Sözleşmeyi onayan her üye, onu, yürürlüğe girmeye başladığı tarihten 10 sene geçtikten sonra Milletler Cemiyeti Genel Sekreterliğine yapacağı ve bu Sekreterliğin tescil edeceği bir ihbarname ile feshedebilir. Fesih, Sekreterlikçe tescili tarihinden bir sene sonra muteber olur.

MADDE 14

Milletlerarası İş Bürosu İdare Meclisi, en az her on senede bir defa bu Sözleşmenin uygulanma durumu hakkında Genel Konferansa bir rapor vermekle ve Konferans gündemi

içine, sözleşmenin yeniden gözden geçirilmesi veya tadili meselesinin konulup konulmaması gerektiği hususunda bir karar almakla ödevi idir.

MADDE 15

Bu Sözleşmenin Fransızca ve İngilizce metinlerinin her ikisinde muteber.